

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí/ho práce

Posudek oponenta/ky

Autor/ka práce

Příjmení a jméno: Kristýna Čermáková

Název práce: Vizualní pokrytí změny klimatu v online zpravodajství

Autor/ka posudku:

Příjmení a jméno: Sandra Lábová

Pracoviště: IKSŽ

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☒	☐	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	A
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	A
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	B
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	B
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	A

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Cílem předkládané diplomové práce je zkoumat charakter, zdroje a stereotypy vizuální reprezentace klimatické změny ve vybraných českých internetových denících a následně studovat redakční procesy, které se podílí na způsobu jejich výběru a zpracování.

Úvod práce přibližuje důležitost výzkumu a nastiňuje teoretická východiska. Ocenila bych, aby autorka v úvodu důrazněji refletovala cíle práce a vysvětlila, proč je důležité se problematikou zabývat. V úvodu chybí reflexe, jakým způsobem zvolené téma a stanovené cíle zapadají do konceptu solution journalism a proč autorka rámcuje zvolenou tematiku právě z pohledu žurnalistiky řešení. V úvodu by také bylo vhodné popsat strukturu předkládané práce.

Je zjevné, že Kristýnu Čermákovou téma klimatické změny zajímá a má v této oblasti hluboké znalosti. Několik kapitol teoretické části nabízí rozbor problematiky a jeho přírodní a společenské důsledky. Zabývá se také environmentální žurnalistikou, problematikou nastolování agendy a stereotypizací. Teoretická část tak nabízí solidní základ pro vlastní výzkum.

K dosažení cílů výzkumu Kristýna Čermáková používá smíšené metody, konkrétně kvantitativní obsahovou analýzu vizuálních sdělení a polostrukturované rozhovory s mediálními profesionály. Autorka se zabývá zvolenými metodami sběru a analýzou dat. Uvádí výhody i limit jejich použití a aplikuje je na vlastní výzkum. Kapitola metodologie přibližuje také design výzkumu, formuluje hypotézy a výzkumné otázky. Horší hodnocení v bodě 2.4 (Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli) je zapříčiněno nepřesnou

formulaci výzkumných otázek a hypotéz. Výzkumná otázka, “Jaké fotografie jsou vybírány ke článkům o klimatické změně?”, se jeví jako příliš obecná a nereflakuje všechny cíle a fáze výzkumu. Vhodnější by bylo zvolit si k ní set podotázek, které by se zaměřily na jednotlivé aspekty vlastního zkoumání, např. solution journalism a další. Nepřesná se jeví také H1, “V případě využití ilustračních snímků budou převažovat stereotypní metody výběru”, týkající se kvantitativního výzkumu. V tomto případě “stereotypní metody výběru” neodpovídají zkoumanému problému, kdy autorka v kvantitativní části nezkoumá metody výběru ale výskyt určitého typu stereotypu. Ten sám osobě ještě nevypovídá o stereotypní metodě výběru např. ze strany redaktorů nebo jiných členů redakce. Nepřesná je také H2, “Vizuálně působivé fotografie budou dostávat více prostoru bez ohledu na stupeň závažnosti problému”, jelikož není zcela jasné, co je míněné “stupněm závažnosti problému”. Teprve z interpretace zjištění výzkumu vyplývá, že pojem reflektuje dvě proměnné “emoce” a “efekty”. Jako vhodné řešení se jeví přeformulování hypotézy, případně doplnění komentáře co přesně hypotéza studuje a proč.

Praktická část seznamuje čtenáře s výsledky analýzy. Kvantitativní obsahová analýza prezentuje sledované jevy – rozložení témat, výskyt stereotypů, vizuální působivost obrazu, solution journalism. Kvalitativní analýza následně upřesňuje některá předchozí zjištění. Zajímavé je například zjištění, že klimatickou změnu často vizuálně reprezentuje člověk a produkty jeho činnosti - prominentní i běžní aktéři, urbanistická krajina apod. Vizuální reprezentace klimatické změny je tak personifikována, vztažena na lidskou aktivitu a upozaduje přírodní prvky či jiné živočichy. Z kvalitativní části následně vyplývá, že zobrazení člověka je často voleno z důvodu zjednodušení práce. Prominence lidí potom odpovídá i tematické struktuře, kdy se na snímcích často objevují politická, společenská a vědecká témata. Zajímavé je také zjištění, že ve vizuální reprezentaci klimatické změny výrazněji nedominují vizuálně působivé obrazy.

V praktické části se vyskytuje několik nedostatků, především v prezentaci výsledků kvantitativní obsahové analýzy. Struktura práce v této části je zmatečná, viz níže. Dále grafy: 1 – Vizuální působivost a efekt obrazu, a 2 – Vizuální působivost a emoce obrazu nejsou dostatečně popsány. V poznámce pod grafy by mělo být uvedeno, že se jedná o korelaci dvou proměnných. Tedy zda jsou fotografie s identifikovanými efekty a emocemi vizuálně působivé. V kvantitativní části jsou některé jevy zachycené na malé frekvenci a nabízí se tedy otázka, jaká je jejich relevantnost. Například při zachycení stereotypů jsou uvedené jevy, jejichž četnost je ve vzorku opakovaně menší než 5. Bylo by vhodné tedy některé sloučit, tam kde to je možné, případně nesledovat. Pasáž pojednávající o solution journalism v kvantitativní části (str. 53) popisuje způsob, jakým byly fotografie v této proměnné kódovány. Vhodnější by bylo tento text řadit do kapitoly 3 Metodologie a v prezentaci výsledků se zaměřit skutečně pouze na prezentaci výsledků. Stejně tak by bylo vhodnější přesunout srovnání s dalšími studii do kapitoly 4.4 Diskuze.

Kvalitativní část je zpracována výborně a vyniká nad kvalitou kvantitativní části. Přijde mi škoda, že se autorka v této části více nevěnuje solution journalism, když jedna z otázek polostrukturvaných rozhovorů se na tento aspekt zaměřovala. Autorka v tomto kontextu pouze zmiňuje, že respondenti termín neznali. Snažila se autorka jim termín přiblížit? A jak případně respondenti reagovali? Snaží se aktivní nabízet možná řešení? Nastolují v tomto směru nějakým způsobem agendu?

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	C
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	A
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	A
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnot'te písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	A
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnot'te písmenem F)	A
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	A

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Hodnocení B v bodě 3.1 se týká logičnosti struktury práce, nikoli podloženosti závěrů.

Konkrétně kapitola 3 je velmi hutná. Autorka podrobně rozebírá jednotlivé metody sběru a analýzy dat.

Zpracování teoretických východisek je samozřejmě důležité a ukazuje, že se autorka s použitou metodologií dobře seznámila. Na druhou stranu se zabývá některými detaily až příliš do hloubky a pouze přerývá poznatky z odborné literatury. V množství informací se potom ztrácí informace o vlastním autorčině výzkumu. Čtenář tak musí v jednotlivých kapitolách pátrat např. po informacích o zkoumaných médiích, finálním vzorku pro

kvantitativní analýzu a designu polostrukturovaných rozhovorů. Kvůli přehlednosti by bylo dobré hned v podkapitole 3.1 Design výzkumu nastínit jednotlivé kroky výzkumu a nabídnou stručný přehled toho, co, v jakém množství, jak, a kdy bylo zkoumáno.

Nepřehledná je v několika případech také struktura praktické části. Konkrétně při prezentaci výsledků kvantitativní analýzy by bylo vhodné nejprve přesně popsat veškerá zjištění a to s ohledem na sledované proměnné, tedy tematickou analýzu, zastoupení stereotypů, vizuální působení obrazu, efekt obrazu a emoce obrazu. Teprve ve shrnutí kvantitativní analýzy se jeví jako vhodné se zabývat vyvrácením/potvrzením hypotéz. V odevzdané práci se potvrzení/vyvrácení hypotéz volně prolíná s prezentací výsledků, což nepovažuji za vhodné, jelikož se tak narušuje logičnost výkladu. V této souvislosti by "Tabulku 3: Stereotypy" bylo vhodnější umístit do kapitoly 4.1.2, kde je na ni i odkazováno. Název grafu 1 je umístěn pod grafem. Jedná se sice o kosmetický detail, přesto by bylo dobré držet se stejné grafické úpravy.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Předkládaná diplomová práce splňuje formální požadavky závěrečné práce IKSŽ FSV UK. Kristýna Čermáková přichází s důležitým tématem, které se zaměřuje na mediální pokrytí klimatické změny a souvisejících fenoménů. Vizuální sdělení v tomto kontextu zaujímá důležitou roli, přesto se mu dostává méně pozornosti. Autorka tak přináší nové poznatky a přispívá do diskuze o současném stavu poznání. Navíc na problematiku nahlíží v kontextu solution journalism (žurnalistika řešení), která je v posledních letech hojně diskutovanou v mezinárodním akademickém i profesním kontextu. Jako nedostatky práce vidím v některých částech nelogickou strukturu a problematické pasáže v prezentaci výsledků kvantitativní části. **Přes tyto výtky je předkládaná diplomová práce zpracována nadprůměrně a proto navrhuji hodnocení A.**

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDRIT:

5.1	Pokuste se přeformulovat výzkumnou otázku a hypotézy, tak aby co nejlépe vystihovaly výzkumný záměr.
5.2	V textu píšete, že respondenti neznali termín "solution journalism". Proč si myslíte, že tomu tak je? Znamená to tedy, že se vybraní respondenti nesnaží nastiňovat možná řešení a nastolovat agendu v tomto směru?
5.3	
5.4	

6. ANTIPLAGIÁTORSKÁ KONTROLA TEXTU

Seznámil jsem se s výsledky antiplagiátorské kontroly v SISu.

Komentář pro případnou shodu nad 5%:

6.1	Shodu 6 % vykazuje kontrola Turnitin - Jedná se o nerelevantní, případně citované/parafrázované a řádně odkazované pasáže.
-----	--

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

A X
B
C
D
E
F

nedoporučuji k obhajobě

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 27.5.2023

Podpis: Sandra Lábová

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF, nebo jej zašlete sekretářce příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu.